

Zaaknummer : 01020635
Ons Kenmerk : ODH474006
Datum : 04-07-2023

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 12 januari 2022 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het transformeren van het voormalige kassengebied naar een woonwijk binnen het project 'De Poelen' te Roelofarendsveen en wordt aangevraagd namens Braassemerland VOF. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de buizerd, het opzettelijk verstoren van de laatvlieger alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de laatvlieger. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de buizerd (*Buteo buteo*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 januari 2022 tot en met 29 februari 2024.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen aan Braassemerland VOF;
- II. de voorschriften 1 tot en met 14 te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag en de aanvullende documenten van 16 februari 2022, 10 november 2022 en 22 februari 2023 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 29 februari 2025.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1 De ontheffinghouder dient:

- de start van de werkzaamheden te melden bij de startmelding van de werkzaamheden;
- het ecologisch werkprotocol op te sturen (startmelding);
- eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering één week van tevoren te melden;
- de beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Voorgaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna'. De meldingen kunnen digitaal of schriftelijk worden gedaan.

2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het 'Activiteitenplan buizerd en foerageergebied laatvlieger Braassemerland te Roelofarendsveen' van 16 februari 2021 en de aanvullende informatie van 16 februari 2022, 10 november 2022 en 22 februari 2023. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:

- a de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
- b aanduiding van de locatie van het plangebied;
- c de uit te voeren werkzaamheden;
- d de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
- e de mitigerende en compenserende maatregelen;
- f de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.
- g het bijhouden van een logboek van de ecologische begeleiding.

3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol en een logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen langs de elektronische weg, leesbaar worden getoond.

4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de buizerd respectievelijk de laatvlieger.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en/of (beschermd) soorten. Hij of zij heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, voortkomend uit een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie.

De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Hij of zij:

- (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermd) soorten;
- heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
- kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
- kan ontheffing aanvragen opstellen of daarbij ondersteunen;
- kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk. (inclusief vrijstellingen en gedragscodes);
- kan specifieke ecologische maatregelen toepassen en begeleiden;
- zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam bij Nederlandse natuurorganisaties, (semi)overheidsinstanties en/of een ecologisch adviesbureau dat bij voorkeur is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

- 5 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Activiteitenplan buizerd en foerageergebied laatvlieger Braassemerland te Roelofarendsveen' van 16 februari 2021 en de aanvullende stukken van 16 februari 2022, 10 november 2022 en 22 februari 2023.
- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Tijdig, uiterlijk één maand, voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen wordt uitgevoerd, dient deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.
- 8 De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:
 - a voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de tijdelijke voorzieningen of uiterlijk twee weken na het verzenden van deze ontheffing;
 - b voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Specifieke voorschriften

Buizerd

- 9 De nestmanden voor de buizerd moeten functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Dit houdt in dat de kasten minimaal één keer per jaar gecontroleerd dienen te worden op de functionaliteit en dat – indien nodig – de functionaliteit van de mand hersteld wordt. Het controleren op functionaliteit dient uitgevoerd te worden buiten de broedperiode van de buizerd.
- 10 Het onderhoud en beheer van zowel het te ontwikkelen bos in compensatiegebied C, ten behoeve van de buizerd, als ook het overige struikgewassen en grasland binnen het plangebied, dient een plan van aanpak ter goedkeuring te worden vastgelegd aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, minimaal een maand vóór aanvang van de werkzaamheden.

Overige soorten

- 11 Het onderhoud van de compensatiegebieden voor de laatvlieger, dient worden vastgelegd in een plan van aanpak welke voorafgaand ter goedkeuring dient te worden voorgelegd aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Hierin dient minimaal het volgende te worden opgenomen:
 - a De precieze locatie van de te realiseren maatregelen;
 - b Een uitwerking van de plaatsing en wijze waarop de maatregelen worden gerealiseerd;
 - c Een uitwerking waarom de huidige getroffen maatregelen een geschikt alternatief bieden en functioneel zijn voor de betreffende soort.
- 12 Het definitieve type nestkast dat wordt ingebouwd voor de huismus in de nieuwbouw en de definitieve plaatsing van de huismuskasten, gierzwaluwkasten en vleermuiskasten, dient uiterlijk drie maanden voorafgaand aan de plaatsing te worden voorgelegd aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid.
- 13 Het plaatsen van vogelschroot in de nieuwbouwwoningen voor de huismus, dient te worden verplaatst naar (minimaal) de vierde panlat, zodat de eerste drie dakpannenrijen beschikbaar komen voor de huismus.

- 14 De definitieve inrichting en uitwerking van alle maatregelen die worden ingezet zoals beschreven in de ‘Memo onderbouwing wettelijk belang ter bescherming van flora en fauna’, dienen uiterlijk zes maanden na verzenddatum van het besluit ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, in een plan van aanpak. Hierin dient minimaal het volgende te worden opgenomen:
- a De precieze locatie van de te realiseren maatregelen;
 - b Een uitwerking van de plaatsing en wijze waarop de maatregelen worden gerealiseerd;
 - c Een uitwerking waarom de huidige getroffen maatregelen een bijdrage leveren aan de staat van instandhouding van de betreffende soorten.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Als de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 12 januari 2022 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid van de Wnb. De aanvraag heeft betrekking op transformeren van het voormalige kassengebied naar een woonwijk binnen het project 'De Poelen' te Roelofarendsveen en wordt aangevraagd namens Braassemerland VOF. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de buizerd, het opzettelijk verstoren van de laatvlieger alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de laatvlieger. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de buizerd (*Buteo buteo*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 januari 2022 tot en met 29 februari 2024.

Bij de aanvraag behoren de volgende stukken:

- Activiteitenplan en ontheffing buizerdnest Braassemerland te Roelofarendsveen, Econsultancy B.V., rapportnummer: 15520.002, 9 november 2021;
- Bureauonderzoek en veldinspectie voor de buizerdlocatie Braassemerland Fase 3 en 6 te Roelofarendsveen, Econsultancy B.V., rapportnummer: 14371.001, 29 maart 2021;
- Quicksan Wet natuurbescherming Braassemerland fase 3 en 6 te Roelofarendsveen, Blom Ecologie B.V., kenmerk: BE/2020/872/r, 10 december 2020;
- Quicksan Wet natuurbescherming De Poelen 2 te Roelofarendsveen, Blom Ecologie B.V., kenmerk: BE/2020/241/r, 15 mei 2020;
- Aanvullend onderzoek naar de Noordse woelmuis, waterspitsmuis, buizerd, platte schijfhoren en vlermuizen aan De Poelen 2 (deelgebied 4, 5 en 10) te Roelofarendsveen, Blom Ecologie B.V., project: BE/2020/738, 26 november 2021 (hierna: aanvullend onderzoek).

Op 16 februari 2022 hebben wij de volgende aanvullende informatie ontvangen:

- Activiteitenplan buizerd en foerageergebied laatvlieger Braassemerland te Roelofarendsveen, Econsultancy B.V., rapportnummer: 15520.002, 16 februari 2021;
- Werkmap asbestsanering, Deegen Sloop- en asbesttechniek, revisie 4.5, projectnummer: 9452, 5 september 2019/ 28 oktober 2019.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 5 oktober 2022 verzocht om aanvullende gegevens.

Deze aanvullende gegevens hebben wij op 10 november 2022 ontvangen:

- Aanvullingen ontheffingsaanvraag zaaknummer 01020635, Econsultancy B.V.;
- Compensatiegebieden laatvlieger, Econsultancy B.V., project: 15510.002, 17 oktober 2022;
- Memo plaatsen van nestmanden, Econsultancy B.V., project: 15520.003, versie D1, 2 maart 2022;
- Rapportage – Vleermuisinventarisatie Stedelijk gebied Roelofarendsveen, Econsultancy B.V., rapportnummer: 18439.001, 27 oktober 2022.

Op 22 februari 2023 hebben wij de volgende aanvullende informatie ontvangen:

- Memo onderbouwing wettelijk belang 'ter bescherming van flora en fauna', Econsultancy, project: 15520.001, 22 februari 2023;
- Compensatiegebieden laatvlieger, Econsultancy B.V., project: 15520.002, 17 oktober 2022.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, Wnb hebben wij op 2 februari 2022 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.1, 3.3, 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De buizerd is een van nature in Nederland in het wild levende vogel en beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van de buizerd te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

De laatvlieger is een van nature in Nederland in het wild levend dier van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a bij de Habitatrichtlijn. De laatvlieger is tevens opgenomen in bijlage II bij het Verdrag van Bern.

Op grond van artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de laatvlieger opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de laatvlieger te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.3, vierde lid en artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, en artikel 3.8, vijfde lid, aanhef onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding respectievelijk er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Aanvraag

Initiatiefnemer is voornemens om een voormalig kassengebied te transformeren naar een woonwijk. Om dit mogelijk te maken worden kassen gesloopt, struwelen verwijderd, sloten gedempt en verplaatst, voorbelasting aangebracht en verdere werkzaamheden uitgevoerd benodigd voor de bouw van de woningen.

De werkzaamheden starten na ontheffingverlening en duren naar verwachting enkele jaren. In verband met mogelijke uitloop van de werkzaamheden wordt een langere ontheffingsperiode aangehouden dan is aangevraagd.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2022 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de buizerd en vleermuizen binnen het plangebied. Het onderzoek naar de buizerd is uitgevoerd conform het Kennisdocument Buizerd (BIJ12). Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol. Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de buizerd en de laatvlieger in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

Buizerd

De buizerd is in het plangebied aangetroffen. Tijdens het onderzoek is een bezette nestplaats van de buizerd aangetroffen in een bosschage. Met de geplande werkzaamheden gaat deze nestplaats verloren en wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden.

Laatvlieger

De laagvlieger is in het plangebied aanwezig. Boven een weiland in een halfopen gebied in deelgebied 4 is een essentieel foerageergebied voor de laatvlieger vastgesteld. Het betreft een bomenrij met een lengte van 410 meter, rond een weiland van circa 1 hectare. Daarnaast is algemeen foerageergebied aanwezig. De precieze locatie van deze gebieden is weergegeven in figuur 3.4 van het aanvullend onderzoek van 26 november 2021. Met de geplande werkzaamheden gaan deze foerageergebieden verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Mogelijk wordt de functionaliteit van de verblijfplaatsen in de omgeving hierdoor aangetast. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de buizerd en de laatvlieger tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in het 'Activiteitenplan en ontheffing buizerdnest Braassermerland te Roelofarendsveen' van 9 november 2021 en de aanvullende informatie die is verkregen op 16 februari 2022, 10 november 2022 en 22 februari 2023. Deze maatregelen zien onder andere op het ongeschikt maken van de nestplaats van de buizerd in de minst kwetsbare periode van deze soort (februari tot en met augustus) en het treffen van compenserende en mitigerende maatregelen voor beide soorten. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige met kennis van de buizerd en de laatvlieger, zoals voorgeschreven in voorschrift 4.

Staat van instandhouding

Buizerd

Als gevolg van de werkzaamheden gaat een buizerdnest verloren. Binnen het jachtterritorium van het buizerdpaar, welke grotendeels behouden blijft, zijn twee compensatiegebieden geselecteerd welke kunnen worden gebruikt als broedbiotoop voor de buizerd om een nieuw nest te bouwen. Compensatiegebied A is reeds geschikt als alternatieve broedbiotoop voor de buizerd omdat hier al voldoende geschikte bomen aanwezig zijn. In compensatiegebied C zal een bomengroep gerealiseerd worden om te dienen als potentiële broedbiotoop. De

bomengroep zal een oppervlakte hebben van minimaal 0,3 hectare en bestaan uit zwarte elzen, populieren en iepen. Door een groepsgewijze aanplant van struik- en boomvormers ontstaat een gevarieerd bos met een sterk ontwikkelde kruid- en struiklaag. In de struiklaag, bestaande uit soorten zoals grauwe wilg, hazelaar en gewone vlier, worden aan de randen inhammen aangebracht ter vergroting van de biodiversiteit waarmee ook het voedselaanbod toeneemt.

Het overige gebied in compensatiegebied C en compensatiegebied A wordt geoptimaliseerd als jachtbiotoop voor de buizerd. Zo worden in de aanwezige graslanden op een aantal plaatsen houten palen (rond, diameter 12 cm) geplaatst die kunnen dienen als zitposten voor de buizerd. Deze palen komen 1,5 tot 2 meter boven het maaiveld uit, zodat de buizerds voldoende overzicht hebben op de omgeving. Daarnaast zal het voedselaanbod verhoogd worden door het gebied te optimaliseren voor kleine zoogdieren. Zo worden in het gebied houtwallen geplaatst welke dienen als voortplantingsplaats of rustplaats voor deze soorten. Tevens worden afwisselend kruidenrijke ruigtes en grasland gevormd. Dit is in de eerste plaats ten gunste van knaagdieren maar ook de bunzing en de hermelijn, die voorkomen in het gebied, kunnen hiervan meeprofitieren. De voorgenomen inrichting van de twee compensatiegebieden zal op deze manier ook een positief effect hebben op deze soorten. Het onderhoud en beheer van het te ontwikkelen compensatiegebied dient te worden vastgelegd in een plan van aanpak welke voorafgaand ter goedkeuring dient te worden voorgelegd aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Dit hebben wij opgelegd in voorschrift 10.

Op 11 februari 2022 zijn twee kunsthorsten geplaatst. Deze bevinden zich in en nabij de compensatiegebieden (A en C). Het betreft het type kunsthorst RK-BU-01 van Vivara. Voor de plaatsing van de horsten is gekeken naar locaties met geschikte bomen, concurrentie met andere broedparen binnen deze gebieden, de aanwezigheid van een geschikt broedterritorium en de aanwezigheid van potentieel foerageergebied om de kans op ingebruikname en ontdekking zoveel mogelijk te vergroten. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Buiten het broedseizoen, welke loopt van februari tot en met augustus, wordt de aanwezige nestplaats verwijderd om te voorkomen dat de buizerd tot broeden komt ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door het kappen van desbetreffende boom, direct nadat door de ecologisch deskundige is vastgesteld dat de nestplaats is verlaten en niet actief wordt gebruikt. Indien de nestboom blijft behouden zal de nestplaats door een klimmer met ecologische begeleiding worden verwijderd waardoor de buizerd zal uitwijken naar een andere nestplaats binnen zijn territorium. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het Kennisdocument Buizerd (BIJ12, 2017).

De buizerd komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Roelofarendsveen. Het aanwezige leefgebied en jachtterritorium van de buizerd, in de omgeving van de huidige nestplaats betreft een groot gebied van circa 500 hectare. Met de huidige plannen gaat circa 15 hectare verloren. Dit komt neer op een afname in jachtgebied van circa drie procent, waarmee voldoende leefgebied en jachtterritorium beschikbaar blijft. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de buizerd in de directe omgeving aanwezig blijft.

Laatvlieger

Als gevolg van de werkzaamheden gaat essentieel foerageergebied van de laatvlieger verloren wat mogelijk leidt tot aantasting van de functionaliteit van aanwezige verblijfplaatsen in de omgeving. Om het verlies van het gebied te compenseren wordt er een gebied van circa vier hectare ingericht als optimaal foerageergebied voor de laatvlieger. Twee hectare wordt gerealiseerd in de vorm van openbare parken, oevers en bermen in en rond de nieuwbouw. Daarnaast zijn twee foerageergebieden van totaal twee hectare geselecteerd waar habitatverbeteringen plaatsvinden om zo te kunnen worden in gezet als compenserend foerageergebied voor de laatvlieger. De habitatverbeteringen worden gerealiseerd vóór de start van het actieve seizoen van de laatvlieger.

Bij de keuze van het gebied is rekening gehouden met de huidige verspreiding van de soort alsmede met de aanwezigheid van barrières en verbindingen tussen het huidige essentiële foerageergebied en de compensatiegebieden. Tijdens het realiseren van het gebied wordt gebruik gemaakt van vleermuisvriendelijke verlichting. Daarnaast blijft te allen tijde een deel van de omgeving donker en onbelicht zodat de vleermuizen altijd alternatief foerageergebied voorhanden hebben. De wijze van realisatie is vastgelegd in het document 'Compensatiegebieden laatvlieger, Econsultancy B.V., project: 15510.002, 17 oktober 2022'. De vegetatie zal onder andere bestaan uit knotwilg, zomereik, populier, es, beuk, haagbeuk, hulst, brandnetel, klimop en verschillende inheemse, geurende bloemen. De variatie aan boomsoorten zorgt eveneens voor een verhoging van de dichtheid van insecten en daarmee het voedselaanbod voor de laatvlieger. De bomen vormen opgaande structuren in het landschap, welke door laatvlieger worden gebruikt om zich te oriënteren. Met de huidige ontwikkeling wordt een afwisselende landsstructuur aangebracht bestaande uit grasland, watergangen, lanen, bosjes en tuinen. Het onderhoud van de compensatiegebieden dient worden vastgelegd in een plan van aanpak welke voorafgaand ter goedkeuring dient te worden voorgelegd aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Dit hebben wij opgelegd in voorschrift 11. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de laatvlieger.

De laatvlieger komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Roelofarendsveen. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de laatvlieger in de directe omgeving aanwezig blijft.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de instandhouding van de buizerd en de laatvlieger.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang 'ter bescherming van flora en fauna' (in de zin van artikel 3.3, lid 4 onder b sub 4 van de Wnb) en 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' (in de zin van artikel 3.8, lid 5, onder 5 sub 3 van de Wnb).

Bescherming flora en fauna

Voor het verbeteren van de staat van instandhouding van verschillende soorten in het plangebied, worden extra maatregelen getroffen om voor deze soorten een surplus te creëren. De geplande realisatie biedt een verbetering voor algemene vogelsoorten in het kader van voedsel, veiligheid en mogelijke nestplaatsen. Tevens worden er takkenrillen geplaatst voor beschutting van algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën, en worden insectenhôtels geplaatst en wordt gefaseerd gemaaid. Daarnaast worden er specifieke maatregelen getroffen voor de huismus, de gierzwaluw en vleermuizen. De beschreven maatregelen bieden een extra plus voor verschillende soortgroepen, wat de staat van instandhouding ten goede komt.

Huismus

In het voorgenomen projectgebied zal geschikt leefgebied voor de huismus worden gecreëerd. Dit leefgebied zal bestaan uit de volgende elementen:

- realiseren van dekking in het openbaar groen in de vorm van stekelige struiken, hagen en groenblijvende begroeiingen zoals klimop;
- het realiseren van minimaal 75% inheems groen in het projectgebied;
- het realiseren van droge, zandige plaatsen voor het nemen van een zandbad.

Daarnaast worden er nestplaatsen gecreëerd. In de nieuwbouw worden clusters van inmetstelstenen ingebouwd. Deze inmetstelstenen worden op minimaal drie meter hoogte en met een onderlinge afstand van 50cm van elkaar geplaatst met een noordelijke of oostelijke oriëntatie. In totaal worden vijftig nestkasten ingebouwd van het type HMP2 van Unitura. Het definitieve type en de definitieve plaatsing hiervan dient uiterlijk zes maanden na verzenddatum van dit besluit te worden voorgelegd aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Dit hebben wij opgenomen in voorschrift 11.

Door kleine aanpassingen in de nieuwbouw, worden de dakpannen geschikt gemaakt voor de huismus door het vogelschroot te verplaatsen. In verband met predatie op de huismus, en mogelijk gevaar, dient het vogelschroot te worden verplaatst naar de vierde panlat, waarmee de eerste drie dakpannenrijen beschikbaar komen voor de huismus. Dit hebben wij opgenomen in voorschrift 12.

Gierzwaluw

Door de voorgenomen ontwikkeling, komt er in potentie geschikt leefgebied beschikbaar voor de gierzwaluw. De bebouwing wordt geschikt gemaakt als broedlocatie door het plaatsen van inmetstelstenen van het type GZP2 van Unitura, onder de dakgoten en bij de kopgevels van de nieuwe woningen. De voorzieningen worden geplaatst conform het vigerende Kennisdocument. De neststenen worden op de hoek of langs de kopse kant van de woningen aangebracht, in de koele, schaduwrijke noord- en oostgevels. Indien schaduwplaatsen aanwezig zijn, welke tussen 9.00 en 19.00 uur niet in de zon komen door bijvoorbeeld een dakrand of dakgoot, kunnen andere windrichtingen worden overwogen. De voorzieningen worden geplaatst met voldoende uitvliegruimte en worden gerealiseerd in vijf clusters van tien nestkasten. De definitieve plaatsing van de voorzieningen dient uiterlijk zes maanden na verzenddatum van dit besluit te worden voorgelegd aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Dit hebben wij opgenomen in voorschrift 11.

Vleermuizen

Ten behoeve van vleermuizen wordt vleermuisvriendelijke verlichting toegepast. Daarnaast wordt het openbaar groen ingericht met 75% gebruik van inheemse plantensoorten en worden natuurvriendelijke oevers aangelegd voor het aantrekken van insecten. In de nieuwe woningen worden inmetselkasten geplaatst of gevelbetimmering aangebracht. De type vleermuiskasten die hiervoor worden gebruikt betreffen VMPM1 of VMPMK1 van Unitura of vergelijkbaar. Door afwisselend gebruik van kleine en grote modellen vleermuiskasten wordt een divers aanbod aan verblijfplaatsen aangeboden. Daarnaast worden de voorzieningen geplaatst met verschillende oriëntaties en voldoen ze aan hetgeen gesteld in het meest actuele kennisdocument. In totaal worden zestig zomerverblijfkasten en twintig kraamkasten geplaatst op verschillende locaties. Daarnaast wordt op vijf locaties gevelbetimmering aangebracht zodat ook de laatvlieger hiervan gebruik kan maken. De definitieve indeling en plaatsing van de voorzieningen dient uiterlijk zes maanden na verzenddatum van dit besluit te worden voorgelegd aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Dit hebben wij opgenomen in voorschrift 11.

Groot openbaar belang

De ontwikkeling van Braassemerland voorziet in het bouwen van woningen voor bovenregionale vraag en regionale vraag. De woningen worden ontwikkeld in diverse prijs categorieën. Binnen de ontwikkeling Braassemerland wordt ca. 30% van de woningen gebouwd als sociale woningbouw waardoor significant wordt bijgedragen aan de maatschappelijk gewenste doorstroming op de woningmarkt. Uit de Omgevingsvisie Kaag en Braassem blijkt dat de woningmarkt vast zit in de gemeente. Kleinere woningen zijn beperkt beschikbaar of hebben hoge huurlasten waardoor ouderen langer blijven wonen in grote woningen. Hierdoor kunnen starters nauwelijks een woning kopen waardoor deze langer in een sociale (huur)woning blijven wonen. Feitelijk wonen er in 40% van de sociale

huurwoningen huishoudens met een inkomen boven de inkomensgrens, leidend tot 'scheefwoners'. Een manier om doorstroming op de woningmarkt te stimuleren en bovendien starters en spoed-zoekers van woonruimte te kunnen voorzien, is om op korte termijn de juiste woningtypes te realiseren.

Tevens wordt er binnen de nieuwe woonwijk ruimte gecreëerd voor natuurontwikkeling en wordt de woonwijk klimaatadaptief vormgegeven. Na realisatie van de woningen is er dan ook ruimte voor flora en fauna in de mee ontworpen groenstructuren.

Daarnaast is de woningbouwontwikkeling Braassemerland ook opgenomen in het Programma Ruimte van de Provincie Zuid-Holland. De totale ontwikkeling van dit gebied omvat 119 hectare. Naast het verplicht toepassen van de ladder voor duurzame verstedelijking maakt de provincie onderscheid in drie soorten ontwikkelingen, waar - afhankelijk van de ontwikkeling- bepaalde randvoorwaarden aan worden gesteld. De drie soorten ontwikkelingen zijn gebiedseigen ontwikkelingen waarbij sprake is van inpassing, gebiedsvreemde ontwikkelingen waarbij sprake is van aanpassing en grootschalige(r) ontwikkelingen waarbij het gebied getransformeerd wordt. Bij de ontwikkeling van Braassemerland is sprake van transformatie (van glastuinbouw naar woningbouw). Braassemerland is in het Programma Ruimte aangemerkt als woningbouwlocatie groter dan 3 hectare. Dergelijke grootschalige woningbouwontwikkelingen kunnen niet binnen bestaand stedelijk gebied plaatsvinden en zijn daarom expliciet aangewezen als ontwikkellocatie.

De nieuwe woningen worden energiezuinig o.a. door goede isolatie, waardoor ze de status Bijna Energieneutrale Gebouwen (BENG) krijgen. Dit levert toekomstbestendige woningen op. In het Energieakkoord is afgesproken dat uiterlijk in 2050 de Nederlandse woningen energieneutraal zijn. Dat betekent dat er miljoenen huur- en koophuizen energieneutraal gemaakt dienen te worden. Dit project draagt met de duurzame huizen bij aan de doelstellingen uit dit Energieakkoord. Daarnaast leiden goed geïsoleerde en duurzame woningen tot het terugdringen van de CO₂-uitstoot en het verminderen van fossiele emissies. Dit leidt tot verbeterde luchtkwaliteit en heeft daardoor indirect ook een positief effect op de volksgezondheid. De nieuwe woningen voldoen aan hoge eisen ten aanzien van energiezuinigheid en duurzaamheid, wat uiteindelijk resulteert in een gezond binnenhuisklimaat. Daarnaast bieden de verschillende typen woningen woongelegenheden aan mensen van verschillende (financiële) achtergronden, waardoor de nieuwbouw voordelig is voor de volksgezondheid voor verscheidene groepen van de Nederlandse bevolking. De nieuwbouwwijk wordt tevens groen ingericht, met verschillende parken, groene borders en natuurlijke oevers, waardoor wordt voldaan aan eisen ten aanzien van een gezonde leefomgeving. Verscheidene studies hebben daarnaast aangetoond dat wonen in een groene omgeving goed is voor de mentale én fysieke gezondheid: door bijvoorbeeld verminderde kans op ziektes; lagere stresslevels en minder luchtwegproblemen. Tot slot is met de opzet van het plan rekening gehouden met klimaatbestendige oplossingen, waardoor er veel ruimte is voor groen en wadi's met voldoende mogelijkheid tot waterbuffering. Dit verhoogt de waterrobuustheid en klimaatbestendigheid van de wijk voor de toekomst. Deze maatregelen verlagen ook de hittestress, wat dan weer een bijdrage is voor de volksgezondheid. De voorgenomen ingreep is vanwege het bovengenoemde van belang voor de Nederlandse volksgezondheid.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het genoemde belang 'ter bescherming van flora en fauna' en het belang 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende zijn onderbouwd om de negatieve effecten op de buizerd en de laatvlieger, welke als gevolg van de uitvoering van het project optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiespecifiek. Gezien de vraag naar woningen is het niet wenselijk om de voorgenomen ontwikkeling niet te realiseren. Volgens het Programma ruimte is een dergelijke ontwikkeling niet in te passen in bestaand stedelijk gebied en is de betreffende planlocatie opgenomen als ontwikkellocatie. Deze ontwikkellocatie

is in 2009 als kassengebied gestart. Hierna zijn de kassen in het gebied verwijderd om plaats te maken voor verdere ontwikkeling van een woonwijk. Het is niet mogelijk, gezien de ontwikkeling van omgeving, om het buizerdnest, het omliggende broedterritorium en het essentieel foerageergebied van de laatvlieger te behouden. Het nest en het foerageergebied van de laatvlieger bevinden zich midden in het gebied dat de komende jaren wordt ontwikkeld. Zelfs als de bosschage behouden zou blijven, zal de drukte van het gebied ervoor zorgen dat de buizerd een andere nestlocatie zal innemen. Daarnaast is het oppervlakte van het gebied, dat als foerageergebied dient voor de laatvlieger en als nestlocatie voor de buizerd, nodig om woningen op te realiseren. Gezien de woningnood in Nederland is dit van groot belang voor de openbare veiligheid en volksgezondheid. Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de soorten te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol. Zo wordt er rekening gehouden met de kwetsbare perioden en worden er maatregelen genomen om effecten tijdens werkzaamheden te voorkomen.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en periode van uitvoering, wordt schade aan buizerd en de laatvlieger zoveel mogelijk voorkomen.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor is de gemeente Kaag en Braassem bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid van de Wnb worden verleend.